

Vakjury

Caroline Nevejan
Julius Taminiau
Cassandra Wilkins

Mede mogelijk gemaakt door:

ABERSON Wall Systems

Vakjuryrapport

Tekst: Kirsten Schipper

Wie wint de Amsterdamse Architectuur Prijs 2020?

De Amsterdamse Architectuur Prijs, ook bekend als de Gouden A.A.P., wordt sinds 2008 uitgereikt door Architectuurcentrum Amsterdam (ARCAM). De prijs is bedoeld voor zowel de architect als de opdrachtgever. De vraag is welk project zich dit jaar onderscheidt en een bijzondere bijdrage levert aan Amsterdam.

Selectieprocedure

Uit alle ruim 100 opgeleverde nieuwbouw- en transformatieprojecten binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam legde ARCAM 25 projecten voor aan haar Programmaraad. Daaruit selecteerde de Programmaraad tien projecten. Hieruit kiezen een vak- en een publieksjury los van elkaar een winnaar. De tien genomineerden zijn in willekeurige volgorde:

- Schoonschip | Space & Matter (stedenbouwkundig plan) in samenwerking met meerdere architecten (woningen) | Stichting Schoonschip
- Klein Amsterdam | SeARCH architecture and urban planning | Stichting Ieren in de tussenruimte
- Pontsteiger | Arons en Gelauff architecten | Dura Vermeer Projectontwikkeling bv & M.J. de Nijs Ontwikkeling bv
- Rhapsody in West | TANGRAM architectuur en stedelijk landschap | SBB & De Nijs JvS V.O.F
- Simonsz | Ronald Janssen Architecten | Prosperity bv
- nhow Amsterdam RAI hotel | OMA onder leiding van Reinier de Graaf | COD (Cradle of Development) & Being
- Humanistisch Kindcentrum De Wereldboom | Berger Barnett Architecten | Stichting Kolom & Partou Kinderopvang
- CPO Sciencepark | Atelier van Wengerden | CPO Sciencepark UA
- Slingerapenverblijf | Enzo Valerio | ARTIS
- Trippenhuiscapex | office winhov | Rijksvastgoedbedrijf & KNAW

Vakjury

Dit jaar bestaat de jury uit Caroline Nevejan, Julius Taminiau en Cassandra Wilkins.

Caroline Nevejan bekleedt de bijzondere leerstoel Designing Urban Experience bij de Amsterdam School for Social Science Research van de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast inspireert en verbindt zij als Chief Science Officer van de gemeente Amsterdam verschillende onderzoeksprogramma's tussen stad, gemeente, universiteiten en hogescholen.

Architect Julius Taminiau (Julius Taminiau Architects), in 2019 door Wallpaper* magazine geselecteerd als "one of the most promising practices of the world", werkt interdisciplinair. Hij zoekt in zijn ontwerpen naar connecties met muziek, kunst, filosofie, antropologie en gastronomie. Dat leidde al tot een grote diversiteit aan projecten, zoals: Startup Village en de woonboot Tatami Home in Amsterdam, boerderij Potato Shed in Tilburg, muziekstudio Unit 9 in Londen en een school in Zimbabwe.

Architectuurhistoricus Cassandra Wilkins is partner bij Crimson Historians & Urbanists in Rotterdam. Zij onderzoekt en beschrijft de

stad en haar architectuur via boeken en tentoonstellingen, adviseert en formuleert beleid voor gemeenten en initieert onderwijs- en kunstprojecten. Een voorbeeld is de 'Independent School for the City', een internationale opleiding voor post graduates die de hedendaagse realiteit van de stad op een interdisciplinaire, conceptuele en empirische wijze benadert.

Dit juryrapport bevat de bevindingen van de vakjury, die vanwege de uitbraak van het coronavirus, niet alle projecten van binnen kon bekijken. Het rapport is opgetekend door Kirsten Schipper, architectuurhistoricus en onderzoeker.

Op pad

Na een vertraging van een paar maanden stapt de jury op 24 juni op de elektrische fiets om de tien projecten te bekijken. Circa 30 kilometer wordt afgelegd.

Schoonschip

Architect: Space & Matter
(stedenbouwkundig plan)
en verschillende architecten
(woningen)

Opdrachtgever: Stichting
Schoonschip

Schoonschip in het Johan van Hasseltkanaal is een echt nieuw buurtje in Amsterdam-Noord. Het project bestaat uit 30 waterpercelen met 46 drijvende woningen en is geïnitieerd door de bewoners, die Space & Matter hebben ingeschakeld voor het ontwerp van het stedenbouwkundig plan. Verschillende architectenbureaus hebben in opdracht van de individuele huishoudens de drijvende woningen gerealiseerd.

De hoge kwaliteit van de woningen en de ruimte eromheen is bereikt door gebruik te maken van een stedenbouwkundig plan in combinatie met zogenaamde enveloppen die bepaalde eisen stellen aan de vormgeving van de woningen. Vanuit de gemeente zijn er geen eisen, het gebied is welstandsvrij, maar Stichting Schoonschip heeft op deze manier toch een soort welstandstoezicht geformuleerd voor de diverse architecten van de afzonderlijke woningen.

Alle woningen hebben zonnepanelen en een batterij

Foto: Isabel Nabuurs

die het overschot aan energie opslaat. Bewoners mogen deze opgewekte energie verhandelen, Schoonschip heeft één aansluiting op het landelijke energienetwerk. Schoonschip is een openbaar toegankelijk paradijs aan het water, maar bezoek van buitenstaanders aan dit zeer geslaagde burgerinitiatief wordt volgens de jury niet aangemoedigd.

Klein Amsterdam

Architect: SeARCH

architecture and urban planning

Opdrachtgever: Stichting Ieren in de tussenuimte

De verplaatsbare nieuwe school Klein Amsterdam bestaat uit twee verdiepingen rond een atrium. SeARCH heeft losse houten modules van 8,7 x 3,30 ontworpen die eenvoudig te transporteren en te (de) monteren zijn. De school heeft door de gekozen materialen een lichtere uitstraling dan de klassieke containerscholen. Momenteel telt Klein Amsterdam 160 kinderen, na de zomervakantie zullen dit er 200 zijn.

De houten school is volgens de jury een sympathiek gebouw dat ontworpen is vanuit een bijzondere educatieve filosofie. Het gebouw past bij de missie van de Stichting Ieren in de tussenuimte, die een school als tussenuimte ziet: een plek waar kinderen kunnen leren van en met elkaar. Klein Amsterdam stelt de nieuwsgierigheid van kinderen voorop. Ze vindt het belangrijk dat kinderen zelf dingen ontdekken en zoekt verbindingen met de buitenwereld.

Het idee dat de kinderen ook via het gebouw leren - zo is de constructie in het zicht gelaten - waardeert de jury. De mogelijkheid voor 'plug-

Foto: Egbert de Boer

ins', extra activiteiten met bijvoorbeeld bedrijven en kunstenaars, had de afgelopen periode gestalte gekregen in een tijdelijke dome.

Pontsteiger

Architect: Arons en Gelauff architecten

Opdrachtgever: Dura Vermeer Projectontwikkeling bv & M.J. de Nijs Ontwikkeling bv

De jury benadert de Pontsteiger vanaf Amsterdam-Noord, per pont vanaf de NDSM-haven. Het eerste ontwerp voor de goed zichtbare Pontsteiger heeft Arons en Gelauff al in 2007 gemaakt.

Het gebouw is volgens de leden van de jury economisch slim bedacht. De uitgesproken vorm biedt ruimte aan de meest gewilde woningen: of je woont laag of je woont hoog. Het overgrote deel van de woningen is gesitueerd in de u-vormige laagbouw en de acht verdiepingen tellende brug tussen de twee hoogbouwtorens. Het betreft respectievelijk vrije sector huurappartementen en penthouses in de koopsector. In de laagbouw bevinden zich vier paviljoens die onderdak bieden aan onder meer de lobby van een hotel en een restaurant. Om de wind op het centrale plein enigszins in bedwang te houden zijn diverse studies uitgevoerd.

De jury spreekt over een spectaculaire sculptuur dat autonoom aan de kop van de nieuwe wijk staat. Ze vraagt zich af welke bijdrage het

Foto: Ossip van Duivenbode

gebouw, behalve de functie van landmark, aan de buurt levert.

Rhapsody in West

Architect: TANGRAM

architectuur en stedelijk
landschap

Opdrachtgever: SBB & De Nijs
JvS V.O.F

Aan de rand van de Kolenkitbuurt in Amsterdam-West, in het in 2007 als probleemwijk aangeduide Bos en Lommer, ligt Rhapsody in West: een complex met huurwoningen, commerciële ruimtes en een parkeergarage. Het betreft een complexe locatie direct aan de ringweg A10.

De jury ziet hier een transformatie van een slechte naar een mooie locatie, die zich opent naar de buurt. Dit komt niet alleen door de gekozen vorm - losse woonblokken in een open binnentuin - maar ook door de invulling: een community-ruimte met onder meer een koffiehuis en huiswerkbegeleiding voor de gehele buurt, een logeershuis bedoeld voor visite van ver, een kas en een BBQ. Vijf community-managers, vrijwilligers die huurkorting krijgen, hebben de zorg over deze publieke functies.

De jury spreekt over een nieuwe manier van 'stadmaken'. Ze waardeert het lef van de opdrachtgever in zijn locatiekeuze en de werkwijze van de architect

Foto: John Lewis Marshall

die omwonenden heeft betrokken bij de ontwikkeling.

Simonsz

Architect: Ronald Janssen
Architecten

Opdrachtgever: Prosperity bv

Het wooncomplex Simonsz is een initiatief van belegger-ontwikkelaar Prosperity die de 19 appartementen gemeubileerd verhuurd. Ronald Janssen Architecten is verantwoordelijk voor het ontwerp, dat qua omvang refereert aan de voormalige school op deze plek. Het historisch onderzoek van de architect naar de Weteringbuurt heeft een eigentijdse invulling in het oude straatbeeld opgeleverd.

Over de ligging aan de straat is volgens de jury goed nagedacht. Zo liggen de glazen puien op de begane grond wat terug ten opzichte van de straat, maar bevinden de glazen puien van de bovenste verdiepingen zich bijna direct aan de gevel. Aan de achterkant van het gebouw is de buitenruimte gesitueerd: terrassen en loggia's aan een galerij die de appartementen op de verdieping ontsluiten.

De jury spreekt van een prachtig ontwerp dat mooi is gedetailleerd. De kleur van het beton en glas in de straatgevel zijn met zorg uitgekozen en op elkaar afgestemd. Niet alleen de kozijnen en postbussen, maar ook het glas is brons gekleurd.

Foto: Simone Bossi

nhow Amsterdam RAI hotel

Architect: OMA onder leiding van Reinier de Graaf

Opdrachtgever: COD (Cradle of Development) & Being

Een spectaculair en sculpturaal gebaar op een lastige plek, aldus de jury, ingeklemd tussen de RAI en ringweg A10 en gelegen op de tunnelbuis van de Noord/Zuidlijn. Een locatie die eigenlijk helemaal geen plek was.

De reclamezuil van de RAI op het Europaplein uit 1963 heeft als inspiratie gediend voor het 91 meter hoge hotel dat verticaal gesegmenteerd is in drie blokken.

Enmaal binnen ziet de jury een totaal andere wereld. Ze wordt overweldigd door een menging van stijlen en kleuren. Het thema van het interieur dat is ontworpen door NEXT Architects in samenwerking met GLG/MVSA Architects is 'multicultural hub'. Het ontwerp voor de kamers is geïnspireerd op de zes windrichtingen waarnaar de hoeken van het gebouw wijzen: zuid, oost, noord, zuidwest, zuidoost en noordwest. De bar op de bovenste verdieping is ook toegankelijke voor gasten die niet in het hotel logeren.

Foto: Laurian Ghinitoiu

Humanistisch Kindcentrum De Wereldboom

Architect: Berger Barnett
Architecten

Opdrachtgever: Stichting
Kolom & Partou Kinderopvang

De Wereldboom biedt ruimte aan 336 leerlingen voor regulier basisonderwijs, 140 leerlingen voor speciaal onderwijs, een kinderopvang en voorzieningen voor buitenschoolse opvang. Het combineren van regulier onderwijs en speciaal onderwijs is uniek.

De jury is onder de indruk van de interne organisatie, die geheel vanuit het leerproces is ontworpen. Door de inzet van simpele ruimtelijke middelen wordt de integratie tussen de verschillende soorten onderwijs gestimuleerd. Zo zijn zogenaamde leerpleinen gecreëerd, die in verbinding staan met de aula. De lesruimten zijn gesitueerd rond een patio, waar een grote esdoorn staat. Deze boom stond al op de locatie en bepaalde de vorm van het nieuwe gebouw. Het gebouw is zo ingericht dat het ook na schooltijd gebruikt kan worden. Zo is de gymzaal op de verdieping ook via een aparte trap ontsloten, zodat het gedeelte met de lokalen gesloten kan blijven. De jury waardeert deze multifunctionaliteit en de goede integratie van IT.

Foto: Leonard Fäustle

De jury omschrijft De Wereldboom als een sociaal sterk project, dat door de combinatie van regulier en speciaal onderwijs heel vernieuwend is. Regulier en speciaal onderwijs worden hier voor het eerst gecombineerd. Zij vindt het echter jammer dat de buitenkant niet de vernieuwing weerspiegelt die aan de binnenkant zo duidelijk zichtbaar is.

CPO Sciencepark

Architect: Atelier van Wengerden

Opdrachtgever: CPO Sciencepark UA

Het appartementencomplex dat Atelier van Wengerden in opdracht van CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap) Sciencepark UA, dat wil zeggen de bewoners, heeft ontworpen ligt op een lastige locatie aan de beschermde Ooster Ringdijk en aan de toegangsweg naar het Science Park.

Het trapsgewijs uitkragende gebouw met geluidwerende gevels bestaat uit 16 appartementen met een parkeerplaats en gemeenschappelijke ruimtes. De woningen zijn op maat gemaakt. De opdrachtgever wilde een duurzaam en energiezuinig gebouw. De uitkragende balkons aan de straatzijde vormen een natuurlijke zonwering. Binnenin de woningen is de jury verrast door het aangename klimaat en de mooie lichtinval. Door op de begane grond in combinatie met de eerste verdieping drie woon-werkwoningen te situeren is een levendige plint ontstaan.

De jury vindt het bijzonder dat de bewoners hier samen met de architect zo'n hoge kwaliteit hebben weten te realiseren.

Foto: Yvonne Brandwijk

Slingerapenverblijf

Architect: Enzo Valerio

Opdrachtgever: ARTIS

De slingerapen van ARTIS hebben sinds juni 2019 een nieuw onderkomen. Het houten verblijf, een ontwerp van Enzo Valerio, ligt aan de oever van één van de drie monumentale vijvers in de dierentuin.

Om zo veel mogelijk de natuurlijke habitat van de slingeraap na te bootsen is het gebouwtje op palen gezet. De glazen gevel rondom geeft de apen zicht op de bezoekers en andersom.

Zijn de andere projecten al lastig met elkaar te vergelijken, het slingerapenverblijf in ARTIS is volgens de jury wel heel moeilijk in combinatie met de andere projecten te beoordelen. De juryleden omschrijven het als een sympathiek gebouw, een echt boomhuisje. Het past in zijn context, maar misschien dat het ook wat uitbundiger op deze 'vrije' locatie binnen de muren van ARTIS had gekund, aldus de jury.

Foto: Enzo Valerio

Trippenhuiscomplex

Architect: office winhov

Oprachtgever:

Rijksvastgoedbedrijf &
Koninklijke Nederlandse
Academie van Wetenschappen
(KNAW)

In opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) heeft office winhov de ontvangstruimtes en publieke zalen van het Trippenhuiscomplex gerenoveerd. Het deels monumentale complex aan de Kloveniersburgwal 23 t/m 31 wordt gevormd door het zeventiende-eeuwse Trippenhuis en de naastgelegen grachtenpanden. De KNAW is sinds 1812 in het Trippenhuis gevestigd en sinds 1887 is het complex in bezit van de rijksoverheid. De renovatie moet de rol van het KNAW, dat als instituut wil bijdragen aan de culturele, sociale en economische ontwikkeling van onze samenleving, onderstrepen. Een ambitie die volgens de jury uitstekend is gelukt.

Het gesloten complex is getransformeerd tot een uitnodigend, open deel van de stad. De gevels aan de gracht hebben zich geopend. Geheel van deze tijd vindt de jury ook de aanpassingen van de namen van de zalen.

Foto: René de Wit

De voorheen louter uit mannennamen bestaande zalen worden deels vervangen door de namen van vrouwen. De geschiedenis wordt volgens de jury op een eigentijdse wijze geïnterpreteerd en voegt zich volledig vanzelfsprekend in de context.

Het meest waardeert de jury echter de inzet van het ambacht. Voor de realisatie is samengewerkt met overwegend lokale makers. Zo zijn de gevels aan de straatzijde bekleed met gegoten, bronzen panelen - een verwijzing naar de handel van de oorspronkelijke bewoners - geproduceerd door een klokkenmaker.

Eindoordeel

De jury is onder de indruk van de hoge kwaliteit van alle tien genomineerde projecten, die hoewel zij onderling erg verschillen in schaal, budget, opdrachtgeverschap, locatie en concept alle tien de toewijding van de architect en de opdrachtgever laten zien. Alle genomineerden hebben gezocht naar het verbeelden van de optimale verwezenlijking van de wensen van de gebruikers, waarbij innovatie in materiaal en in concept te vinden is.

Maar welk project onderscheidt zich architectonisch het meest en levert de meest inspirerende bijdrage aan de stad? Vooral dat laatste weegt zwaar. De jury wil de prijs geven aan een gebouw dat iets terug geeft aan de stad, dat een connectie maakt tussen bewoners, tussen gebruikers, een verbinding legt met de geschiedenis, maar ook wat betreft architectuur en innovatie een voorbeeld kan zijn.

Het valt de jury op dat de sociale agenda soms ver te zoeken is. De jury mist bijvoorbeeld sociale woningbouwprojecten bij de nominaties.

Na ieder genomineerd project onder de loep te hebben genomen, zijn vier projecten favoriet. Dit zijn

Schoonschip, Rhapsody in West, De Wereldboom en het Trippenhuiscomplex. Al blijft ook appartementencomplex Simonsz vanwege de prachtige detaillering een belangrijk referentiepunt in de discussie.

Uiteindelijk blijven drie projecten over die volgens de jury alle een extra maatschappelijke kwaliteit bevatten: Rhapsody in West, een project dat door zijn opzet een verbinding legt met de buurt, De Wereldboom, dat een innovatief onderwijsconcept ruimtelijk heeft vertaald en het Trippenhuiscomplex, dat zich weer heeft geopend naar de stad en binnenin getuigt van vakmanschap.

Alle drie zijn ze het resultaat van een goede samenwerking tussen opdrachtgever en architect. De architecten hebben op een eigen manier vormgegeven aan de verschillende doelstellingen en wensen van de opdrachtgever zonder daarbij concessies in het ontwerp te maken. De drie projecten zijn alle, op hun eigen manier, vernieuwend.

Winnaar Gouden A.A.P. 2020 en speciale vermelding

Lang heeft de jury getwijfeld over De Wereldboom, omdat deze nominatie getuigt van een gedreven opdrachtgever en architect die met de inzet van ruimtelijke middelen een belangrijk sociaal vraagstuk voorbeeldig weet op te lossen, maar dat als gebouw uiteindelijk te weinig inspireert. De jury geeft De Wereldboom daarom een speciale vermelding. Zij hoopt met deze vermelding het project meer bekendheid te geven en anderen te stimuleren zodat het gedachtengoed van De Wereldboom navolging krijgt.

De jury kiest het Trippenhuiscumplex als winnaar. Dit project ziet de jury als een meesterproef. "De excellente renovatie is spectaculair subtiel. Het project straalt vakmanschap en goed opdrachtgeverschap uit. Alle details kloppen. Ook al is het niet je stijl, je kunt niet om de kwaliteit heen. Het gebouw is dienstbaar aan de al eeuwenoude bewoner. De architect heeft zich gedragen als een ambachtsman en dat levert een ongekende kwaliteit op."

Het eigentijdse gebruik van de ambachten door office winhov draagt volgens de jury ook bij aan meer waardering

voor het beroepsonderwijs, waar vele leerlingen worden klaargestoomd voor de toekomst, en biedt een belangrijke inspiratiebron voor hoe op een vernieuwende manier met aloude ambachten kan worden omgegaan. Kijk maar hoe vindingrijk alle nieuwe techniek is weggevoerd. Zo zijn sprinklerinstallaties aan het zicht onttrokken en onder meer weggevoerd in de verlichting. Ook de nieuwe toevoegingen, zoals de vloeren en de plafondschilderingen, zijn volgens de leden van de jury van een erg hoog niveau.

Het betreft hier volgens de jury een nieuwe manier van restaureren, waarvoor ze de woorden van de opdrachtgever, Rijksbouwmeester Floris Alkemade, wil gebruiken: niet contrasterend, niet historiserend, maar vanzelfsprekend.

De vakprijs van de Gouden A.A.P. 2020 gaat naar het
Trippenhuiscomplex

De vakjury en ARCAM feliciteren office winhov,
Rijksvastgoedbedrijf en de KNAW én hopen dat dit voorbeeldige
project veel navolging zal krijgen.

De Amsterdamse Architectuur Prijs 2020 wordt mede mogelijk gemaakt door:

ABERSON

Ongekend vakmanschap, creativiteit én lef. Dat verdient de hoofdprijs, vinden wij bij Aberson. En daarom ondersteunen wij dit prachtige initiatief met trots.

We think brick. www.aberson.nl

Wall Systems

Forum Groningen | NL Architects

 Tarkett

PUBLIEKSJURYRAPPORT GOUDEN A.A.P. 2020

Publieksjury
Johanna Bähn
Enes Dedeic
Pim Fenger

Mede mogelijk gemaakt door:

Publieksjuryrapport

Tekst: Isanne Damen

Wie wint de Amsterdamse Architectuur Prijs 2020?

De Amsterdamse Architectuur Prijs, ook bekend als de Gouden A.A.P., wordt sinds 2008 uitgereikt door ARCAM (Architectuurcentrum Amsterdam). De prijs is bedoeld voor zowel de architect als de opdrachtgever. De vraag is welk project zich dit jaar onderscheidt en een bijzondere bijdrage levert aan Amsterdam.

Selectieprocedure

Uit alle ruim 100 opgeleverde nieuwbouw- en transformatieprojecten binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam legde ARCAM 25 projecten voor aan haar Programmaraad. Daaruit selecteerde de Programmaraad tien projecten. Hieruit kiezen een vak- en een publieksjury los van elkaar een winnaar. De tien genomineerden zijn in willekeurige volgorde:

- Schoonschip | Space & Matter (stedenbouwkundig plan) in samenwerking met meerdere architecten (woningen) | Stichting Schoonschip
- Klein Amsterdam | SeARCH architecture and urban planning | Stichting leren in de tussenruimte
- Pontsteiger | Arons en Gelauff architecten | Dura Vermeer Projectontwikkeling bv & M.J. de Nijs Ontwikkeling bv
- Rhapsody in West | TANGRAM architectuur en stedelijk landschap | SBB & De Nijs JvS V.O.F
- Simonsz | Ronald Janssen Architecten | Prosperity bv
- nhow Amsterdam RAI hotel | OMA onder leiding van Reinier de Graaf | COD (Cradle of Development) & Being
- Humanistisch Kindcentrum De Wereldboom | Berger Barnett Architecten | Stichting Kolom & Partou Kinderopvang
- CPO Sciencepark | Atelier van Wengerden | CPO Sciencepark UA
- Slingerapenverblijf | Enzo Valerio | ARTIS
- Trippenhuiscapex | office winhov | Rijksvastgoedbedrijf & KNAW

Publieksjury

Sinds 2015 wordt naast een vakprijs ook een publieksprijs uitgereikt voor het beste Amsterdamse project van het afgelopen jaar. De publieksjury bestaat uit een jaarlijks wisselend gemengd gezelschap van Amsterdamse architectuurliefhebbers, nadrukkelijk niet werkzaam in het architectuurveld. Uit de grote hoeveelheid aanmeldingen hiervoor heeft ARCAM de volgende leden geselecteerd.

Pim Fenger, politicoloog en voormalig directeur Paradiso, medewerker Boekmanstichting en ambtenaar ministerie OCW.: "Ik ben zeer betrokken bij de stad. Zo volg ik met belangstelling (oa vanuit mijn raam) de ontwikkeling van de Zuidas."

Johanna Bähn, ambtenaar en programmamanager: "Ik heb architectuur altijd fascinerend gevonden. Ik zie architectuur niet alleen als 'bouwkunst', maar ook als sociale schakel. Ik heb me aangemeld voor de van 2020 omdat ik een jaar geleden moeder ben geworden van een kleine Amsterdammer. Het zou daarom te gek zijn als ik dit jaar op gebouwen zou kunnen stemmen die net als mijn zoon in 2019 in Amsterdam 'ter wereld gekomen zijn.'"

Enes Dedeic, advocaat: "Architectuur is één van mijn grote passies; ik ben geïnteresseerd in alle stijlen eigenlijk. Ik ben erg begaan met de ontwikkelingen die op dit gebied spelen in mijn stad en volg ze op de voet."

Tijdens de (uitgestelde) jurydag op 24 juni hebben de jury's per elektrische fiets heel Amsterdam doorkruist, langs de 10 genomineerde projecten van de Gouden A.A.P. 2020. Bij ieder project kregen zij een toelichting van de architect en opdrachtgever. De publieksjury heeft de projecten beoordeeld op wat vanuit hun ogen de meest excellente toevoeging aan Amsterdam is voor zijn inwoners. Om tot een weloverwogen eindoordeel te komen, heeft de jury de architecten en opdrachtgevers veel vragen gesteld en heel nauwkeurig gekeken. De publieksjury heeft de 10 nominaties beoordeeld aan de hand van door hun zelf geformuleerde criteria:

- Is het project vernieuwend of daagt het uit?
- Hoe verhoudt het zich tot de omgeving?
- Geeft het project een positieve toevoeging aan de

stad voor het publiek, ofwel de niet directe gebruiker?

- Spreekt het voor publiek toegankelijke deel (binnen of buiten) aan?
- Is het project duurzaam?*

* Alle projecten besteden meer dan gemiddelde aandacht aan duurzaamheid, waardoor dit geen bruikbaar criterium bleek.

Schoonschip

Architect: Space & Matter
(stedenbouwkundig plan)
en verschillende architecten
(woningen)

Opdrachtgever: Stichting
Schoonschip

De slingerende steigers met daarlangs een grote verscheidenheid aan drijvende woningen maakt Schoonschip tot een sprookje. De steigers vormen met hun vertakkingen bijna mediterrane 'straatjes' met oergezellige doorkijkjes, aldus de jury. Dit baart de jury tegelijkertijd zorgen, is de toeristische aantrekkingskracht van dit project niet te groot? Hoe voorkom je dat het project té populair wordt?

De jury denkt dat Schoonschip een heel mooi voorbeeldproject is dat ze graag op meerdere plekken in de stad zou willen zien. Daarnaast is de jury te spreken over het concept van de drijvende zelfbouwwijk, over hoe is omgegaan met circulariteit en energie, en met de verdeling en het eigen beheer daarvan. Schoonschip past goed in zijn omgeving en de jury is enthousiast over het gevarieerde materiaalgebruik. De jury betreurt dat de vierkante 'dozen', noodzakelijk voor het verdelen van het gewicht op het water, de vormvrijheid beperken.

Foto: Isabel Nabuurs

Klein Amsterdam

Architect: SeARCH

architecture and urban planning

Opdrachtgever: Stichting Ieren
in de tussenruimte

De tweede stop tijdens de jurydag is de verplaatsbare en modulaire school Klein Amsterdam.

De jury is enthousiast over het concept van de herbruikbaarheid en verplaatsbaarheid van de school. Op die manier kan de school zich in de toekomst aanpassen, meegroeien met de omgeving en zelfs als een bouw pakket van containers uit elkaar worden gehaald en elders weer opgebouwd.

Binnen is de jury gecharmeerd over het licht en de ruime, hoge hal. Dit maakt de school erg toegankelijk. Bovendien onderscheidt deze school zich door het materiaalgebruik nadrukkelijk van een tijdelijke containerschool. De veelvuldige toepassing van hout geeft de school een warm en gezellig karakter en biedt een fijne omgeving voor kinderen. Qua vorm lijkt de school nog wel te veel op een stapeling van containers, vindt de jury. Zij zijn benieuwd hoe de vorm uitpakt als de school uitgebreid wordt.

Foto: Egbert de Boer

Pontsteiger

Architect: Arons en Gelauff architecten

Opdrachtgever: Dura Vermeer Projectontwikkeling bv & M.J. de Nijs Ontwikkeling bv

De Pontsteiger heeft door de stoelvorm relatief veel laagbouw en, in de brug, tussen de twee torens juist veel hoogbouwappartementen. De architecten hebben voor deze vorm gekozen, omdat blijkt dat bij hoogbouw de onderste appartementen en de bovenste appartementen de populairste woningen zijn, vanwege het contact met de straat respectievelijk het prachtige uitzicht. De jury is te spreken over deze mooie oplossing en de afwisseling tussen laag- en hoogbouw. Net als het mengen van vrije sector huurwoningen en koopwoningen, maar de jury betreurt dat de opgangen voor de huur- en koopwoningen strikt van elkaar gescheiden zijn.

Het gebouw zelf voegt volgens de jury echt iets positiefs toe aan de skyline van Amsterdam, waarbij ondanks het grote gebaar, het oog voor detail niet verloren is gegaan.

De Pontsteiger is nu al een monument, aldus de jury. Het is een tijdloos gebouw dat over 50 jaar nog steeds veel voor de stad zal betekenen. Het plein onder het gebouw vindt de jury

Foto: Ossip van Duivenbode

erg uitnodigend, zeker als daar in de toekomst meer horeca zal komen.

Rhapsody in West

Architect: TANGRAM

architectuur en stedelijk
landschap

Opdrachtgever: SBB & De Nijs
JvS V.O.F

Rhapsody in West is een complex van meerdere bouwblokken met middenhuurwoningen, commerciële ruimtes en parkeerplaatsen, pal naast de A10 in de Kolenkitbuurt.

De publieksjury prijst de architect en opdrachtgever en vindt het knap dat ze op deze complexe locatie een hele prettige woonomgeving hebben weten te creëren. Het is indrukwekkend hoe is omgegaan met de geluidshinder van de A10 en hoe het beheer van de gemeenschappelijke voorzieningen op het binnenterrein is geregeld. In ruil voor huurkorting zorgen vijf bewoners van het project voor de gemeenschappelijke kas - waar men kan werken, elkaar ontmoeten en plantjes kopen -, voor de barbecue en voor het logeershuis. Door de openheid van het complex is echt een plek voor de buurt gecreëerd, niet alleen voor de bewoners van het project.

Rhapsody in West schept een weldadige omgeving die rust uitstraalt in een voormalige probleemwijk, waarvan grote

Foto: John Lewis Marshall

blokken nu voorbeeldig zijn gerenoveerd. Ondanks dat de vormen van de woonblokken afwijken van de omringende strokenbouw steekt het project niet af tegen haar omgeving, maar voegt het juist iets toe.

Simonsz

Architect: Ronald Janssen
Architecten

Opdrachtgever: Prosperity bv

Na de Kolenkitbuurt vervolgt de publieksjury haar weg naar een appartementencomplex in het Centrum met luxe gemeubileerde huurwoningen: Simonsz, vlak achter het Weteringcircuit.

De gevel van Simonsz ziet de jury als een prachtige moderne, betonnen, vertaling van de historische gevels in de buurt. Door het materiaalgebruik contrasteert het complex met de omliggende bebouwing, maar door de geleding past het juist heel goed in de straat. Bovendien vindt de jury dat binnen goed en inventief is nagedacht over het ruimtegebruik, het licht, de groene patio en de elegante oplossingen voor ventilatie. De publieksjury ziet het appartementencomplex echter niet als een gebouw voor Amsterdammers, maar bijvoorbeeld voor expats.

Foto: Simone Bossi

nhow Amsterdam RAI hotel

Architect: OMA onder leiding van Reinier de Graaf

Opdrachtgever: COD (Cradle of Development) & Being

Het door OMA ontworpen hotel nhow is een nieuwe landmark aan de Ring A10. De jury is onder de indruk van het silhouet van het gebouw en hoe de aluminiumgevel speelt met het licht.

De jury vindt het een technisch-architectonisch meesterstuk, en heel knap hoe een toren van dergelijke omvang op deze krappe kavel is ingepast. De kleine voetafdruk van de ronde lobby met de hoge toren daar bovenop staat volgens de jury mooi in contrast met de lage uitgestrekte RAI, vlak daarnaast. Het hotel geeft een goede afwisseling in het RAI-gebied.

Het concept van het interieur, de representatie van alle windstreken waar de driehoekige volumes naartoe gericht staan, vindt de jury goed passen bij het ontwerp en de functie van het gebouw. De uitwerking van het interieur, ontworpen door NEXT Architects in samenwerking met GLG/MVSA Architects, vindt de jury echter vrij druk. Daarnaast ziet de jury het als een gemiste kans dat er niet meer functiemenging en voorzieningen zijn in het hotel.

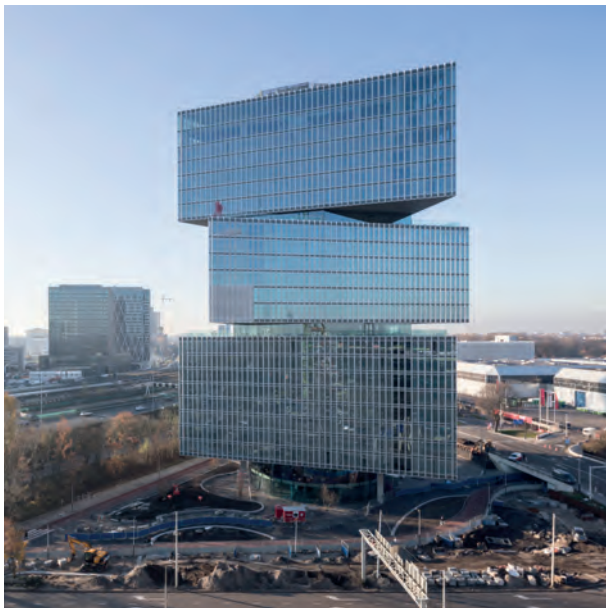

Foto: Laurian Ghinitoiu

Humanistisch Kindcentrum De Wereldboom

Architect: Berger Barnett
Architecten

Opdrachtgever: Stichting
Kolom & Partou Kinderopvang

In het Humanistisch Kindcentrum De Wereldboom wordt regulier en speciaal onderwijs letterlijk gemengd door de toepassing van een ruim leerplein waar leerlingen samen kunnen leren. Dit leerplein is volgens de publieksjury een verademing. De grote ruimte die in verbinding staat met de aula geeft een licht en ruimtelijk gevoel. Binnen is alles zorgvuldig en rustig afgewerkt, al had de jury daar aan de buitenkant meer van terug willen zien.

De jury is positief over hoe de keuken en de gymzaal actief worden aangeboden aan de buurt, respectievelijk als restaurant en als ruimte voor sportclubs. Bovendien is de jury onder de indruk van hoe de architecten hebben nagedacht over het uitzicht van de buurt op de school. Door een knik in het dak te maken, kijken de naastgelegen huizen uit op een sedumdak en zijn de zonnepanelen uit het zicht gehaald.

Foto: Leonard Fäustle

CPO Sciencepark

Architect: Atelier van Wengerden

Opdrachtgever: CPO Sciencepark UA

Atelier van Wengerden won in 2015 een tender om in opdracht van CPO Sciencepark UA, ofwel de toekomstige bewoners, een appartementencomplex te ontwerpen tussen de Oostelijke Ringdijk en de hoofdweg naar Science Park.

Volgens de jury zijn de architect en opdrachtgever er in geslaagd om op deze lastige locatie een gebouw te realiseren dat zich opent zich naar de buurt. Het is een prachtige aanvulling en afwisseling tussen de omringende hoogbouw. CPO Sciencepark is echt een project van en voor Amsterdammers, aldus de jury.

De jury vindt de oplossingen van de betonnen uitkragingen, waardoor het complex naar boven steeds breder wordt en de vorm van de dijk volgt, erg geslaagd. Ook vindt de jury dat het beton elegant is toegepast. De jury is onder de indruk hoe op deze locatie, ingeklemd tussen de dijk, een drukke weg en hoge appartementencomplexen, een 'bewonersparadijs' is gerealiseerd met prachtig uitzicht naar drie kanten.

Foto: Yvonne Brandwijk

Slingerapenverblijf

Architect: Enzo Valerio

Opdrachtgever: ARTIS

Het nieuwe Slingerapenverblijf in ARTIS, ontworpen door Enzo Valerio, staat opgetild boven één van de drie monumentale vijvers van de dierentuin.

De jury is onder de indruk van hoe het ogenschijnlijk simpele gebouw voor de slingerapen van ARTIS zo complex en verfijnd is ontworpen en gemaakt. De jury waardeert ook het materiaalgebruik en de meerlagigheid van het gebouwtje. De vorm van het verblijf lijkt simpel, maar biedt tegelijkertijd ruimte aan allerlei vernuftig verwerkte installaties (onder andere in de houten kolommen), die nodig zijn om het verblijf fossielvrij te kunnen verwarmen.

De jury prijst dat door de reflectie van het glas het gebouw een relatie aangaat met de omgeving. Hoewel zij het jammer vindt dat daardoor de apen soms slecht zichtbaar zijn, zeker omdat het gebouw relatief ver van het publiek is geplaatst. De jury denkt dat het Slingerapenverblijf een prachtige en tijdsbestendige invulling van ARTIS is en een verbindende plek voor alle Amsterdammers.

Foto: Enzo Valerio

Trippenhuiscomplex

Architect: office winhov

Oprachtgever:

Rijksvastgoedbedrijf &
Koninklijke Nederlandse
Academie van Wetenschappen
(KNAW)

In opdracht van het
Rijksvastgoedbedrijf en de
Koninklijke Nederlandse
Academie van Wetenschappen
(KNAW) is het eeuwenoude
Trippenhuiscomplex
getransformeerd naar ontwerp
van office winhov.

De jury prijst de inzet van
de opdrachtgever en de
architect om een verbinding
te zoeken met de straat door
de voormalige verhoogde
stoep te verwijderen, zodat
men nu vanaf de straat de
publieksruimte in kan kijken. De
jury hoopt dat deze toenadering
uitnodigend genoeg zal zijn
voor voorbijgangers.

Binnen is de jury te spreken
over de ruimtelijkheid die in
de ontvangtzalen gecreëerd
is door het vloeroppervlak
naar één niveau te brengen
en de hoogteverschillen te
verwijderen. Het sluitstuk van
de publieke zalen, de nieuwe
congreszaal, vindt de jury
spectaculair qua akoestiek,
comfort en detaillering.
Daarnaast is de jury onder
de indruk van de zorgvuldige
renovatie van de historische
zalen die naar de huidige

Foto: René de Wit

standaarden zijn ingericht
zonder het beeld aan te tasten.

Winnaar Gouden A.A.P. 2020

Na een volle en informatieve jurydag, is de publieksjury onder de indruk van de diversiteit en de verschillende kwaliteiten van de tien genomineerde projecten. Maar welk project brengt volgens de jury de grootste positieve impuls aan de stad, zowel voor de gebruiker als voor het publiek?

Al snel komt de publieksjury tot vier favorieten: Schoonschip, Pontsteiger, Rhapsody in West en het Slingerapenverblijf. Bij alle vier is de jury enthousiast over de innovatieve kwaliteiten en de detaillering. Schoonschip ziet de jury als een voorbeeldproject qua duurzaamheid en wonen op het water. Bij de Pontsteiger klopt zowel het grootse gebaar als de verfijnde detaillering. Rhapsody in West is volgens de jury qua locatie en opzet een grote toevoeging aan de stad. En bij het Slingerapenverblijf zijn ontwerp en uitvoering op een bewonderenswaardige manier ambachtelijk aangepakt.

De jury had veel verschillende meningen en favorieten, maar waren het bij één project over eens dat die absoluut de publieksprijs verdient; als katalysator van een buurt en voor de hele stad. Dit project heeft volgens de jury de meest directe invloed op de

leefomgeving van mensen in de buurt en de leefbaarheid in de stad. Het is de opdrachtgever en architect gelukt om een oase te creëren op een onmogelijke plek, die qua architectuur zowel verassend is, als naadloos aansluit op de omgeving.

Rhapsody in West is een hele mooie en uitnodigende toevoeging aan de buurt, die de buurt, door het hoogteverschil letterlijk, omhoog lift. Het complex opent zich naar buurt door de opzet van losse bouwblokken, het groen en de brede trappen naar de openbare binnentuin. De jury is ervan overtuigd dat de gecreëerde openbare ruimte nu en in de toekomst heel belangrijk gaat zijn voor de buurt, door de mooie inrichting en de gemeenschappelijk voorzieningen. De publieksjury bekroont Rhapsody in West met de Gouden A.A.P. 2020 omdat zij vindt dat dit project een prachtig voorbeeld is van openheid en verbinding met de buurt in architecturale en sociale zin en hoopt dergelijke projecten vaker te zien in de toekomst.

De publieksprijs van de Gouden A.A.P. 2020 gaat naar
Rhapsody in West

De publieksjury en ARCAM feliciteren TANGRAM architectuur en stedelijk landschap en SBB & De Nijs JvS V.O.F. én hopen dat dit voorbeeldige project veel navolging zal krijgen.